

[Schmidt.]

Arbejdere bliver arbejdsløse og i den Grad arbejdsløse, at de er fuldkommen henvist til det offentlige.

Loven burde derfor tage Hensyn ikke blot til de arbejdsløse, men til Arbejdere i det hele taget. For Arbejdere, der endnu er beskæftigede, maaske kun delvis beskæftigede — og selv om de er helt beskæftigede, har de alligevel deres Fritid —, vil det være en stor Fordel at faa Adgang til Jord, saaledes som der her skaffes. Lovforslaget viser, at man kun tænker paa de arbejdsløse, og derfor er der kun Tale om Laan til Jordkøb, men ikke om Byggelaan; det vilde være rigtigt at sørge baade for Jord og Hjem og ikke skille disse to Ting ad; men selvfølgelig kan man godt forstaa Standpunktet, naar man kun vil hjælpe de arbejdsløse, er Grundlaget for usikkert til at hjælpe ogsaa med Byggelaan; havde man derimod tænkt ikke blot paa de arbejdsløse, men paa, hvad man kunde gøre for at afværge den store Nød, havde man maaske fundet Grund til ogsaa at søge at skaffe Arbejderne Hjem foruden Jord. Min Mening er ikke, at de skal blive Jordbrugere, men at de i deres Fritid, der maaske er meget lang og, som Udviklingen er, maaske endda vil blive meget længere i Fremtiden, skal kunne beskæftige sig paa en Maade, der kan sikre deres økonomiske Grundlag.

Vi vil komme til at tænke meget alvorligere over dette Spørgsmaal, end det er sket hidtil. Der har været Forslag fremme, som beskæftiger sig med dette Problem og regner med, at vi gaar en Tid i Møde, hvor Arbejdstiden nødtvungent bliver meget kortere end nu; men naar den Tid kommer, bliver det ogsaa nødvendigt at skaffe Arbejderne Adgang til Jord, hvor de ikke er afhængige af Maskiner, der skal sættes i Gang. Der er Brug for mange Hænder ude paa Jorden, og der kan man opbygge en Del af sin Frihed, der kan man sørge for sig selv, saa at man ikke behøver Hjælp af det offentlige, men er fuldkommen fri.

Det er en mærkelig Udvikling, vi har været Vidne til. Da Maskinerne for godt og vel hundrede Aar siden blev indført, saa man deri den Fare, at saa og saa mange Hænder blev overflødige, der var ikke mere Arbejde til dem, og man prøvede den Gang paa at sønderslaa Maskinerne for at hindre denne Udvikling. Der kom imidlertid mange flere Hænder i Gang end før, og i hele hundrede Aar gik Udviklingen i den Retning, at stedse flere og flere Hænder blev beskæftiget i Industrien; men nu mærker vi for Alvor det, man i Begyndelsen fryg-

tede, at menneskeligt Arbejde overflødiggøres i stor Stil, og der er kun een Udvej, nemlig den, at der skaffes direkte Adgang til Jord.

Det skulde man tage mere Hensyn til, det vil man komme til at gøre i Fremtiden; man skulde søge at skaffe Jord ikke blot til de arbejdsløse, men ogsaa til Arbejderne, og man skulde tænke ikke alene paa at skaffe dem Jord, men ogsaa paa at knytte Hjem og Jord sammen. Jorden vil faa den allerstørste Betydning i Fremtiden, ikke blot for Landmanden, men ogsaa for Arbejderen, Jorden vil sikre Arbejderens Eksistens og Frihed, i det mindste til en vis Grad.

Med Ønsket om, at Afsnit III i Lovforslaget maa blive udbygget i meget stærkere Grad, hilser jeg med Glæde det foreliggende Lovforslag.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg takker de ærede Ordførere for de 4 store Partier for den Tilslutning, de har givet dette Lovforslag.

Angaaende de enkelte Udtalelser fra disse Ordførere skal jeg kun gøre nogle ganske enkelte Bemærkninger. Den ærede Ordfører for Partiet Venstre, Hr. Johannes Hansen, forespurgte, om der ikke var Mulighed for, at man i § 2, hvor der er Tale om Oprettelse af Gartnerier og Havebrug paa offentlig Jord, kunde indføre den samme Bestemmelse, som vi har i Husmandslovgivningen, hvorefter man paa offentlig Jord ogsaa kan oprette Brug som Selveje. Der er jo saa ganske vist den Bestemmelse i Husmandsloven, at i saa Fald maa Pengene betales af Statskassen og ikke tages af Jordfonden.

Naar jeg ikke har medtaget dette, saa er det ingenlunde af principielle Grunde, for jeg vil være fuldkommen loyal og stille Forslaget her lige med Husmandslovgivningen, men det er af rent praktiske Grunde, fordi jeg ikke tror, at der er tilnærmelsesvis saa stor Sandsynlighed for Oprettelse af Gartnerier og Havebrug paa offentlig Jord som paa privat indkøbt Jord, idet den Jord, som man fra det offentliges Side vil købe, ligger ude omkring paa de store Gaarde og ikke særlig egner sig til Oprettelse af Gartnerier og Havebrug. Jeg vil mene, at Vanskelighederne er saa store, at det vil være uklogt at indføre Bestemmelsen her, da det vist er meget tvivlsomt, om man faar noget ud af det i Praksis. Det er udelukkende af den Grund, at jeg ikke har taget denne Bestemmelse med, men hvis der lægges overordentlig megen Vægt paa at